

بۇكىل رايونىمىزدا 180 مىڭنان استام كەدەي وتباسى "كورىكتى اۋلا" قورۇعا قاتناستى

قۇربلى جاريالاۋ. اۆتونوميالى رايوننىڭ داغدلى اقپار جاريالاۋ ماجىلىسىندە

“كورىكتى اۋلا” قۇربلىسى ارناۋلى گرۇپپاسى- نىڭ اتقارۋ جوباسىن (2018- جىلدىن 2020- جىلغا دەيىن)» باسپ تاراتىپ، وڭتۇستىك شىنجياڭدىمۇ 4 ايماق- وبلىستامى 22 اۋىر كەدەي اۋداندا (قالا)، 192 اۋىر كەدەي اۋىلدا (قالاشق)، 1962 اۋىر كەدەي قىستاقتا، 396 مىڭ 100 كەدەي وتباسىندا “تورتتە جاقسى، ۇشتە كورىكتى، بىردە تازا بولۇ” دى (يدەيىسى جاقسى، وتباسى سالتى جاقسى، ۇيرەنۋى جاقسى، نىنتىمى جاقسى، ادامدارى كورىكتى، ۇيلەرى كورىكتى، اۋلاسى كورىكتى، دارەتخا- ناسى تازا بولۇ) ولشمە تەكەن “كورىكتى اۋلا” قۇربلىسىن ورىستەتۋ ارقىلى اۋىر كەدەي وتبا- سىلاردى ۇوندىرىس، تۇرمىس ۇناسىلىن وز- گەرتۈگە باستادى.

اۆتونوميالى رايوندىق ايلەلدەر بىرلەستە- گى پارتيا باسشىلىق گرۇپپاسىنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لىشيا تانىستىرىپ بىلاي دەدى: جىل با- سىنان بەرى، اۆتونوميالى رايوندىق ايلەلدەر بىرلەستىگى، اۆتونوميالى رايوندىق جاستار وداعى كومىتەتى “كورىكتى اۋلا قۇربلىسى — ۇجۇز قىستاق، ون مىڭ وتباسىن” كورسەتۋ- سايبلاۋ قىزمەتىن بەلسەنە ورىستەتپ، العاشقى ايدىمدا “كورىكتى اۋلا” قۇرۇ قىمىلىن 22 اۋىر

كەدەي اۋداننان (قالا) بۇكىل رايوندىمۇ اۋىل- قىستاققارغا كەڭەيتىپ، وزىندىك وبراىن وز- گەرتۋدى، تۇرمىس ۇناسىلىن وزگەرتۋدى، يدەيالىق كوزقاراسىن وزگەرتۋدى ماڭىزدى ۇتۇيىن ەتسپ، “كورىكتى اۋلا” قۇربلىسى قىز- مەتىن اناغۇرلىم جۇيەگە ۇتۇسىردى. وتباسىلا- رىن ارالاۋ، توتپىتىق ۇيرەنۋ سىياقتىلار ارقىلى “تورتتە جاقسى، ۇشتە كورىكتى، بىردە تازا بولۇ” ولشمەن جالپىلاستىرىپ، بۇقارانىڭ قا- تىناسۋ بەلسەندىلىگىن جوعارىلاتتى، سونداي- اق كوكىتم مەركەسى، مەملەكەت مەركەسى سىياقتى مەركەلەردە “كورىكتى اۋلا” قۇربلى- سىن “مەڭ مەيرىلى وتباسىن” نىزدە ۇقپىلمەن بىرلەستىرىپ، بۇقارانىڭ ۇيرەنۋدە باسەكە- لەسۋ، باسپ وزۇ سىندى شىكى قوزعاۋشى كۇشنى ويانتى.

كەزەكتە وڭتۇستىك شىنجياڭدىمۇ 4 ايماق- وبلىستامى 1962 اۋىر كەدەي قىستاققا- دا تۇگەلدەي اجارلاندىرۋ، شاشتارازلىق دۇكەنى — “سۇلۇ شاش ۇيى” قۇربلىپ، كەدەي ايلەلدەر مەن جاستاردىڭ “باسىنان” باستاپ وزىندىك وبراىن وزگەرتۋىنە مۇمكىن- دىك جاسادى. “نازارىيالىق ۇيرەنۋ + شەبەر- لىككە ناقتى جانتىقۇ” ۇناسىلى ارقىلى “وتباس- لىق مەكتەپتى شارۋالار وتباسىلارنا كىرگىزۋ” قىمىلىن ورىستەتپ، وتباسىلىق تارىپىيە، ايلە-

شىنجياڭ اۋەجاي توبى “قاعازسىز” ۇشاققا شىعۋ قىزمەت وتەۋىن جاپپاي جالپىلاستىردى

(باسى 1- بەتتە)

شىكەرلىيەي زەرتتەدى جانە شەشتى، قىزمەت بارىسىنداى قىيىندىقتاردى شەشۋگە، بوگەتتەر- دى اشۋعا زور كۇش جۇمساپ، “قاعازسىز” ۇشاققا شىعۋدى جالپىلاستىرۋدا كورنەكتى تا- بستىرارا قول جەتكىزدى.

“ۇشاققا شىعار اۋىزدا قاعاز جۇزىندەگى سىياتتى باسپ شىعارۋدىڭ قاجەتى قالماي، ۇبىز جابدىق قوسۇ جانە جۇيەنى ساپالالاد- دىرۋ ارقىلى جالپى بارىستىق ەلەكتروندىق انىقتاۋدى جۇزەگە اسىردىق”. شىنجياڭ اۋە- جاي توبى بازار ۇبولمىنىڭ ورنىناسار باستىى نىيە ۇنىنىڭ بىلاي دەپ تانىستىردى: جولاۋشىدا تەك ۇبىز قول تەلەفون بولسا بولماي، بەلدە- ككە زاكاز بەرۋدەن ۇشاققا شىعۋعا دەيىنگى بارلىق راسىياتتاردى بىتىرە الادى، بۇل جو- لاۋشىنىڭ قاتارعا تۇرىپ راسىيات بىتىرۋدەگى اۋرەشلىكتەرىن ازىتىپ، ۇشاققا شىعۋ اناغۇر- لىم جاسىل، اناغۇرلىم قولايلى بولدى.

حاۋپسىزدىك تەكسەرۋىنەن بۇرىن اسى-

دەردىڭ ۇقىمىن قورعاۋ سىياقتى 10 ارناۋلى تا- قىرىتىق ۇكىت- لەكىياسىن جاسادى، مۇنان يىگىلكتەنگەن ادام سانى 37 مىڭنان استى. اۋ- تونوميالى رايوندىق جاستار وداعى كومىتەتى “كومۇنىستىك جاستار وداعى توراپتاعى كەشكى مەكتەپ” قىمىلىن ۇبىمداستىردى ۇارى «مەملەكەتتە ۇبىز تۇتاس قولدانلانتىن ۇكىل- جازۋدى ۇيرەتەمىز» وقۇلغىن رەداكسىيالاپ باس- پادان شىعاردى. كەزەكتە وقۇلىقتىڭ پايدالانۋ مولشىرى 700 مىڭ نۇسقادان اسىپ، اۋىل- قىستاق ايلەلدەرى مەن جاستاردان ۇبىز- مىللىون 500 مىڭ ادام- رەت تىكە قامتىدى.

“مۇنان كەيىن ارناۋلى گرۇپپا جەتەك- شىلىك ەتۋ، سايكەستىرۋ تەبىبىنن ۇزدىكسىز ارتتىرىپ، ۇكىتتەۋدى، جەتەكشىلىك ەتۋدى كۇشەيتىپ، باۋلۇعا، سۇيەمەلدەۋگە تاباندى بولادى”. ۋاڭ لىشيا بىلاي دەدى: ارناۋلى گرۇپپا باعىتتامالى تۇردە كەدەي ايلەلدەر مەن جاستاردى دارالىعنا قاراي سۇيەمەلدەۋ- مەن، كومەكتەسۋمەن قامداپ، “10 شاعىن يىنجەنەريا”، “سۇلۇ شاش ۇيى” سىياقتى ۇل- گىلەرەمەن جەتەكتەۋ رولىن ۇزدىكسىز ساۋلە- لەندىرىپ، ايلەلدەر مەن جاستاردىڭ شارۋا- شلىق قۇرۋىن، جۇمىستانۋىن ىلگەرلەتپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋعا كۇش قوسادى.

ۇشاق توقىتاتۋ تەگىسى سىيگىنال پۇنكىتىن سالۋدى جوسپارلادى، قازىر قۇربلىسى جوبا- سىن جوبالاۋ اياقتادى ۇارى سايكەستى تۇردە AI كوزىلدىرىگىن قولدانۋدىڭ جارامدىلىغىنا تەكسەرۋ- زەرتتەۋ جۇرگىزىلدى، اتقارلۇ تۋ- راقتاندىرىلغاننان كەيىن “بەتىن سىكانەرلەتپ وتكەلەكتەن ۇتۇ” جۇزەگە اسىرىلادى. سوندا مەن بىرگە، شىنجياڭ اۋەجاي توبى “قاعازسىز” ۇشاققا شىعۋ ۇيىچات شاعىن باعدارلاماسىن جاسادى، جولاۋشىلار وسى شاعىن باعدارلاما- نى قولدانۋ ارقىلى قولايلى تۇردە “قاعازسىز” ۇشاققا شىعۋ جۇمىستارىن ۇبىتىرىپ، ۇقسام- عان اۋپاتىسىا سەرىكتەستىكتەرىنىڭ “قاعازسىز- داندىرۋ” تەحنىكاسىندا ساقتالغان ساندى مالدا-

مەتتەردىڭ قامال- كەدەرگىلەرى سىياقتى ما- سەلەلدەردى شەشتى. 8- ايدىڭ 31- كۇنىنە دەيىن شىنجياڭ اۋەجاي توبىنا قاراستى ۇارقايسى اۋەجايلار “قاعازسىز” ۇشاققا شىعۋ قىزمەت وتە- ۋىن جاپپاي جۇزەگە اسىرادى.

لەرنىڭ قاجىپاي- تالماي قۇلىشىنىس جاساۋىندا، تۇرپاننىڭ مادەنى ەسكەرتكىشتەرى ارجمو- لوگىيالىق قىزمەتىندە سۇبەلى تابىستارعا قول جەتكىزدى.

1959- جىلدىن باستاپ، استانانا جەلگى قابىرلار شوعىرى 10 نەشە رەت قازىلىپ، بىر- نەشە 10 مىڭ مادەنى ەسكەرتكىش قازىپ الدى- دى، مۇندا قاعازعا جازىلغان جازبالاردىڭ ۇزى 10 مىڭعا جەتەدى.

وتكەن عاسىردىڭ 70- جىلدىلارنىدا سۇباسى جەلگى قابىرلار شوعىرى بايقالپ ۇارى قازىلىپ، تۇرپاندىمۇ ەرتەدەگى ادامزات قىمىلىنىڭ ايقىن تارىخى ايناسىنا اينالدى. 1981- جىلى ياڭجاي جەلگى قابىرلار شوعىرى بايقالدى: 2003- جىلى ياڭجاي جەل- گى قابىرلار شوعىرى شۇغل قۇنقارۋ سىپاتىندا قازىلدى. 2010- جىلى تۇيىق تاسى ۇڭگىرلەر شو-

باس شۇجى شى جىنپىڭنىڭ ماڭىزدى نۇسقاۋىنىڭ رۇخىن شىكەرلىيەي دايبەكتىلەندىرىپ، تىياناقتاندىرىپ، شارلاۋ، رەتتەۋ- تۇزەتۋدى شىن مانىندە ويداعىداي يگەرىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ شىياقتاسىنىڭ جەڭسىنە باتىلدىقپەن قول جەتكىزەدىك

(باسى 1- بەتتە)

ماسەلەنى باعدار ەتۋگە تاباندى بولپ، نازاردى وڭتۇس- تىك شىنجياڭدىمۇ 4 ايماق- وبلىستامى اۋىر كەدەي وڭىرلەرگە جانە ەرەكشە كەدەي قاۋمىعا شوعىرلاندى- رىپ، قازىرگى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ نىسانا- ولشە- مىنەن اۋىتقىماۋعا تاباندى بولپ، “ەكەمدەن تارقىتىرماۋ، ۇشتى قامتاماسىز ەتۋ” دەگى كورنەكتى ماسەلەلدەردى شەشۋدى كوزدەپ، نە تاپشى بولسا سونى تولىقتاپ، “ۇشتى قامتاماسىز ەتۋ” مەن اۋىز سۇ حاۋپسىزدىگى جا- عىنداى ولقىلىقتاردى تولىقتىرۋدى مىقتى يگەرۋ كەرەك. قامال الۋدى تىياناقتاندىرۋعا تاغى دا كۇش سالۋ كەرەك. قىيىن تۇيىندەردى، ۇتۇيىندى ماسەلەلدەردى دالە- ەدال كوزدەپ، قامال الۋ شارالارىن اشالاپ، “التى دالە- ەدال” دى تىياناقتاندىرىپ، “جەتتى ۇبىز توپ- تى”، “ۇش سەرىپىندى ارتتىرۋ” دى ىلگەرلەتپ، ولقىلىقتاردى تولق- تىرۋ، دالە- ەدال شارا قولدانۋ، قارجى نىسانى، سايا- سات قامتاماسىز داندىرۋى، كۇشتى بىرلىككە كەلتىرۋ، ما- سەلەلدەردى رەتتەۋ- تۇزەتۋ، قايتا كەدەيلەسۋدەن ساق- تانۋ، كەدەيلەردى ەرىك- جىگەر جاعىنان سۇيەمەلدەۋ، اقل- پاراسات جاعىنان سۇيەمەلدەۋ، نەگىزدى بەكەم- دەۋ جاعىندا كۇشتى شوعىرلاندىرا وتىرىپ قامال الۋ، ۇتۇيىن، تامىرىن تاۋىپ سۇيەمەلدەۋگە، كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋدە وتباسىلارنا دەيىن سۇيەمەلدەۋگە شىنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك. ساپانى ۇسورۋدى تاغى دا كۇشەيتۋ كەرەك. كەدەيلەردى كەدەيلىك تىزىمىنەن شىعارۋ وتكە- لىن قاتاڭ يگەرىپ، كەدەيلىك تىزىمىنەن شىعارۋدىڭ ولشە- مى مەن ۇتارىتىپ قاتاڭ اتقارىپ، كەدەيلىكتەن ورنىقتى ارىلتۋدىڭ باياندى مەحازىمىن ورناتىپ، ئاغىز كەدەيلەر- دى كەدەيلىكتەن ارىلتۋعا، كەدەيلىكتەن شىنايى ارىلتۋعا شىنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك. ستىلدى جاقسارتۋدى تاغى دا كۇشەيتۋ كەرەك. كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ سا- لاسىنداى شىرىكتەسۋ جانە ستىل ماسەلەلەرىن ارنايى جونگە سالۋدى شىكەرلىيەي ورىستەتپ، فورماشلىقتى، تورەشلىكتى جونگە سالۋ سەرىپىنن ارتتىرىپ، ستىل قۇربلىسىن كۇشەيتپ، نەگىزگى سانسىنىڭ اۋىرتپالغىن شىن مانىندە جەڭىلدەتۋ كەرەك. قىزمەت جاۋاپكەرشىل- گىن تاغى دا ناقتىلاندىرۋ كەرەك. اۆتونوميالى رايون باس جاۋاپكەرشىلىكتى ارقالاۋعا، قالا، اۋداندار تىياناقت- تاندىرۋدى يگەرۋگە، 5 دارەجەلى شۇجىلەر بىرگە يگەرۋگە تاباندى بولپ، پارتيا مەن ۇكىمەتنىڭ ۇبىرىنىشى باسشىسىنىڭ جاۋاپكەرشىلىگىن ناقتىلاندىرىپ، دارەجە بو- يىنشا قىسىم جەتكىزىپ، جاۋاپكەرشىلىكتى ساتىلار بوينىشا نىعايتىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋدىڭ قۇدرەتتى بىرىككەن كۇشنى شىن مانىندە ۇبىستىرۋ كەرەك.

چىن چۋانگو بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: پارتيا ورتالىق كومىتەتنىڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ ارناۋلى شارلاۋىن ورىستەتۋ جونىندەگى شەشىمى مەن ورنالاستىرۋىن مۇقيات دايبەكتىلەندىرىپ، تىياناقتاندىرىپ، ماسەلەنى باعدار ەتۋگە تاباندى بولپ، نۇمەنگى شەكتە ويلاۋعا داغدىلانپ، شارلاۋ، رەتتەۋ- تۇزەتۋدى ويداعىم- داي يگەرىپ، كورنەكتى ماسەلەلدەردى شەشۋدى ۇتۇيىن، ولقىلىقتاردى تولىقتىرۋدى قامال الۋ ۇتۇيىنە ەتپ، بىرە- ۋى ارقىلى باسقاسىن تۇسپالداپ، مەحازىمدى اقاۋسىز- داندىرىپ، ۇلسىز بۇنىداردى كۇشەيتىپ، كۇشتى شوغر- لاندىرا وتىرىپ قامال الپ، شارلاۋ، رەتتەۋ- تۇزەتۋدى كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋمەن شىن مانىندە تىعزى ۇشتاستىرىپ، باتىل پوزىتسىيا، كۇشتى جاۋاپكەرشىلىك، مويماس شىدامدىلىق، پارمەندى شارا ارقىلى ماسەلەلەر- دىڭ تىياناقتى تۇردە رەتتەلىپ تۇزەتەلۋىن ىلگەرلەتپ، شى جىنپىڭ جولداسى ۇپتىقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومىتەتنىڭ شەشىمدەرى مەن ورنالاستىرۋلارنىڭ تىيا- ناقتانپ تامىر تارتۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك. اۆتونوميالى رايوندىق كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ، وركەندەتۋ باشلىق گرۇپپاسىنا مۇشە ورنىداردامى جا- ۋاپتى جولداستار ماجىلىسكە قاتناستى.